

Закон і обов'язок

№ 7 / 3501

ПОНЕДІЛОК, 19 КВІТНЯ 2021 РОКУ

zio@kvs.gov.ua

ОФІЦІЙНО

Денис МАЛЮСЬКА:

Парламентський комітет підтримав законопроект щодо електронного провадження у кримінальному процесі

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ З ПИТАНЬ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДТРИМАВ РІШЕННЯ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ – ПРОЕКТ ЗАКОНУ №5246 ТА РЕКОМЕНДУВАВ ЙОГО ДО УХВАЛЕННЯ ЗА ОСНОВУ ТА В ЦІЛОМУ.

Практично в усіх сферах функціонування державних органів давно застосовується електронний документообіг. Одним з «динозаврів», які залишилися, є кримінальний процес, який все ще повністю оформлюється на папері. Кримінальні провадження у папері – це не тільки незручно та неекологічно. Це і величезне коло для зловживань – про «війни» між окремими судами та органами досудового розслідування з приводу того, хто кому має передати матеріали справи, в Україні чув, напевно, кожен. Це і витрата часу прокурорів, слідчих та працівників органів дізнання на приймання та передачу справ, а також на очікування у чергах та приймальнях. Це і зловживання з наданням/отриманням матеріалів провадження для ознайомлення», – повідомив Міністр юстиції України Денис Малюська.

За його словами, виправити усе це можна за допомогою системи сучасного електронного кримінального провадження, запровадження якої і передбачає законопроект №5246. Користувачами цієї інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування (з рівноправними правами доступу) будуть як пра-

воохоронці, так і сторона обвинувачення та захисту.

«Ця система вирішить одразу кілька завдань у кримінальному процесі. З одного боку – прибере спори між захистом і обвинуваченням щодо того, що захист ознайомлювали з одними матеріалами, а до суду передали інші або якась частина матеріалів з'явилася чи зникла. З другого боку, простіше буде ознайомлюватися із матеріалами – їх можна буде просто завантажити на носій і працювати у зручному місці у зручний час. Запровадження такої системи також прибере значний масив спорів щодо того, у кого знаходяться матеріали кримінального провадження і хто, власне, повинен здійснювати досудове розслідування. Це також зніме величезну тяганину з передачею справ від одного органу до іншого», – зазначив Денис Малюська.

Положеннями проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування», зокрема, визначається:

• функціональне призначення інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування;

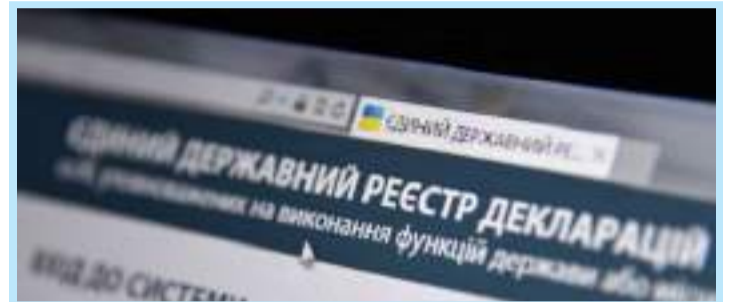
• рівність правового статусу паперових та електронних документів у кримінальному процесі;

• надання доступу до інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування учасникам кримінального провадження;

• можливість інтеграції інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування з іншими інформаційними системами, зокрема з Єдиним реєстром досудових розслідувань та автоматизованою системою документообігу суду.

«Отже, запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування дозволить мінімізувати та, як наслідок, повністю відмовитися у майбутньому від паперового провадження у кримінальному процесі. Більше того, ця ініціатива (за умови підтримки її Парламентом) практично ані дня не залишатиметься просто на папері. Система електронного кримінального провадження уже майже готова для застосування у кримінальних провадженнях, що перебувають у НАБУ, САП та ВАКС, і очікує лише на законодавче врегулювання для початку роботи», – додав Міністр юстиції.

www.minjust.gov.ua

За неправдиві відомості у декларації – в'язниця

ВЕРХОВНА РАДА У ПЕРШОМУ ЧИТАННІ УХВАЛИЛА ПРОЕКТ ЗАКОНУ №4651, ЯКИЙ ПЕРЕДБАЧАЄ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЗА СВІДОМЕ НЕПРАВДИВЕ ДЕКЛАРУВАННЯ. ЗОКРЕМА, ЗГІДНО З ПРОПОНОВАНИМИ ЗМІНАМИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА, РОЗШИРЮЄТЬСЯ КОЛО СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ НЕСТИМУТЬ ПОКАРАННЯ ЗА БРЕХНЮ У ДЕКЛАРАЦІЇ, ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЦЕ ТА ВИКЛЮЧАЄТЬСЯ МОЖЛИВІСТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ЗВ'ЯЗКУ З КАЯТТЯМ. ЗА ЦЕ ПРОГОЛОСУВАЛИ 283 НАРОДНІ ДЕПУТАТИ.

«Проектом Закону пропонується посилити кримінальну відповідальність за декларування недостовірної інформації та неподання декларації шляхом підвищення розмірів санкцій та введення такого виду покарання за вчинення певних кримінальних правопорушень, як обмеження чи позбавлення волі на строк до двох років», – розповів Міністр юстиції Денис Малюська.

Разом із тим, за словами очільника профільного відомства, аби порушники не змогли уникнути кримінальної відповідальності через застосування інститутів звільнення від неї у зв'язку з дійовим каяттям, передачею особи на поруки, зміною обставинки, меншими строками давності, проектом Закону пропонується низку правопорушень віднести до корупційних кримінальних.

На сьогодні суб'єктами адміністративної та кримінальної відповідальності за неправдиві відомості у декларації визначають лише осіб, які обіймають посади, пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, чи прирівняних до них осіб на момент подання декларації. Натомість на осіб, які припиняють чи припинили виконання вказаних повноважень, обмеження Закону «Про запобігання корупції» не поширюються, адже на момент подання декларації вони не мають статусу особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Новим же законопроектом ці положення врегулюються.

При цьому суб'єктами правопорушень у частині неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані передбачається визначити службових осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків.

«Прийняття проекту Закону дасть змогу удосконалити норми законодавства, якими запроваджено адміністративну та кримінальну відповідальність за декларування недостовірної інформації та неподання декларації, а також створити належні умови для ефективної реалізації антикорупційної політики», – резюмував Денис Малюська.

■ НА ВАРТІ

Невдала спроба

У Полтавській виправній колонії №64 було попереджено дві спроби доставки заборонених предметів до установи. Так, під час огляду посилки, яка надійшла на ім'я засудженого Я. від громадянки Л. було виявлено та вилучено мобільний телефон, який заховали в домашньому салі. А під час огляду посилки, яка надійшла на ім'я засудженого В. від громадянина І., було виявлено та вилучено два мобільних телефони, які заховали у макаронних виробках та в домашньому смальці. За всіма фактами триває перевірка.

Спрацювали оперативно

Під час відпрацювання оперативної інформації, оперативним відділом Солонянської виправної колонії №21 проводилось патрулювання прилеглої території. Під час патрулювання в районі дислокації установи, напроти маскувальної огорожі, був помічений автомобіль «RENAULT KANGOO» білого кольору, з якого вийшов раніше відомий громадянин С., та направився до маскувальної огорожі тримаючи в руці поліетиленовий згорток білого кольору, який намагався перекинути на територію охороняемого об'єкта, але не встиг оскільки був зупинений співробітниками установи. Про дану подію було повідомлено в поліцію.

Під час догляду у громадянина виявлено та вилучено: 15 поліетиленових згортків синього кольору, з вмістом речовини кристалічного походження білого кольору ззовні схожою на «метадон», 1 поліетиленовий згорток, з вмістом речовини буро-зеленого кольору ззовні схожою на наркотичну «канабіс» близько 200 гр.; 1 згорток замотаний у фольгу, з вмістом порошкоподібною речовиною білого кольору ззовні схожою на наркотичну. Триває слідство.

Посилка не дійшла до адресата

У кімнаті довгострокових та короткострокових побачень Селидівської виправної колонії №82, під час догляду продуктової посилки, яку відправила громадянка Г. з м. Запоріжжя, на ім'я засудженого К., який відбуває покарання в установі. В пакеті було виявлено та вилучено поліетиленовий згорток білого кольору з порошкоподібною речовиною з ознаками наркотичного засобу.

Проведено обшуки

На території Шепетівської ВК № 98 з метою реалізації оперативної інформації та належного здійснення досудового розслідування слідчим управлінням ГУНП в Хмельницькій області, департаментом стратегічних розслідувань УСР ГУНП в Хмельницькій області спільно з оперуповноваженими оперативного відділу цієї установи, співробітниками сектору внутрішніх розслідувань та безпеки персоналу та оперативно-розшукової роботи ЦЗМУ Міністерства юстиції із залученням спецпідрозділу КОРД, було проведено обшук житлових приміщень відділень СПС 7, 8, 9. У результаті обшуку було виявлено низку заборонених для зберігання та використання засудженими предметів: мобільні телефони, зарядні пристрої до них, сім-карти, гральні покерні фішки, згорток із речовиною рослинного походження ззовні схожою на наркотичну. За наслідками проведеного обшуку засудженим Т. та П. оголошено про підозру за ч. 2 ст. 307, ст. 255-1 КК України, а засудженому М. так званому «смотрящому» за установою – за ст. 255-1 КК України. На даний момент вирішується питання про обрання засудженим запобіжного заходу.

Нагадуємо, що за передачу до місць позбавлення волі заборонених предметів (спиртних напоїв, мобільних телефонів) настає адміністративна відповідальність (ст. 188 КУпАП, яка передбачає штраф від 15 до 25 неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією заборонених предметів), за наркотики – кримінальна (ст.307 ККУ, що передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 4 до 8 років).

Уляна ГОРУК

■ З МОЛОТКА!

Аукціон перенесено на травень

Фонд державного майна (ФДМУ) переніс на 17 травня аукціон з приватизації «Ірпінського виправного центру (№132)», що знаходиться в смт Коцюбинське Київської області. Це перший об'єкт, що виставляється на прозорі торги в рамках «великої приватизації» в'язниць – спільного проекту Фонду державного майна та Міністерства юстиції України. Про це свідчать у дані на сайті «Prozorro.Продажі».

Згідно з інформацією у Prozorro, цього разу стартова ціна об'єкту не змінилася – 110 105 794 грн.

Загальна площа будівель та споруд активу – 28141,7 м², розмір земельних ділянок, які займає установа, – 8,3 га. Наявні водопостачання та каналізаційна мережа. Електропостачання здійснюється двома підстанціями: 700 та 490 кВт.

Загалом Фонд держмайна планує виставити на прозорі онлайн-аукціони майно 35-ти виправних закладів, що не працюють.

Раніше міністр юстиції Денис Малюська повідомляв, що 70% надходжень від продажу буде витрачено на розбудову нової в'язничної інфраструктури, яка відповідатиме європейським стандартам, ще 30% – поповнить державний бюджет.

Нагадаємо: у березні аукціон із продажу «Ірпінського виправного цен-

тру» не відбувся через брак учасників. Потенційні покупці розцінили стартову ціну як занадто високу і не подали заявки на участь. Ціна складала трохи більш як 220 млн грн, відповідно до балансової вартості установи. Тепер, у зв'язку з тим, що продаж не відбувся, ціна об'єкта знижена на 50%.

Галина МУДРЕНКО

■ РОБОЧА ЗУСТРІЧ

Спорт буде для всіх

Цими днями відбулась робоча зустріч заступника начальника Департаменту з питань виконання кримінальних покарань Наталії Рибалки з представником державної установи «Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» Юрієм Хоменком. Під час зустрічі обговорено питання: організації та проведення літньої Спартакіади серед засуджених в установах виконання покарань ДКВС України; залучення представників регіональних центрів фізичного здоров'я населення до тренерської роботи із засудженими в рамках Меморандуму про співробітництво між Департаментом з питань виконання кримінальних покарань та державною установою «Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»; залучення Департаменту до реалізації Указу Президента України від 17 грудня 2020 року № 564/2020 «Про започаткування соціального проекту «Активні парки – локації здорової України». Співпраця триває...

■ КУРСИ

Підготовка до звільнення

У Київському слідчому ізоляторі забезпечується використання курсів «Життєві навички» для засуджених в рамках програми диференційованого виховного впливу «Підготовка до звільнення».

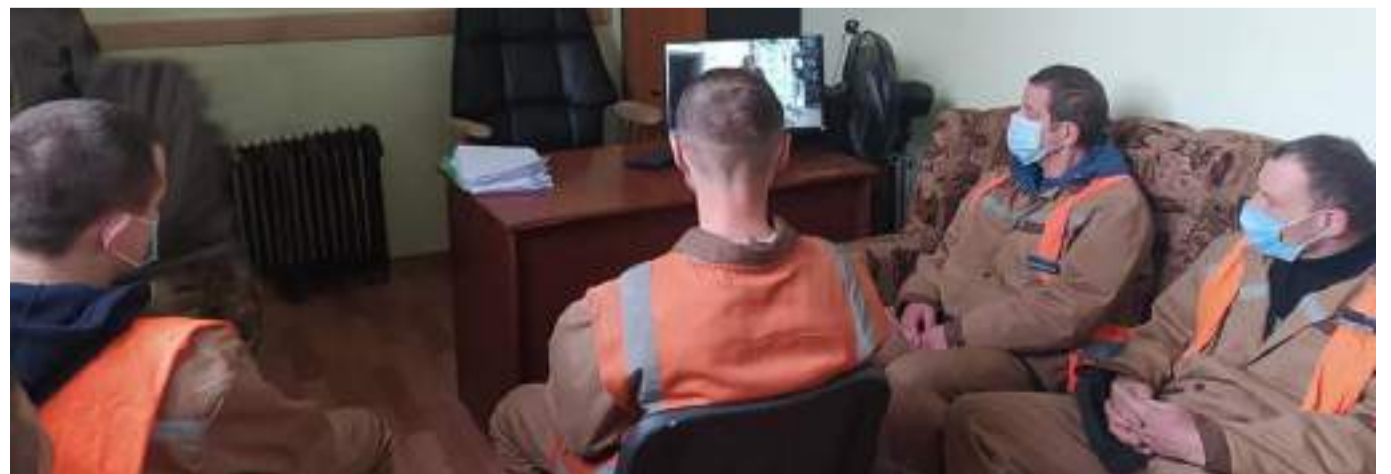
Цикл навчальних відеороликів за курсом «Життєві навички» для засуджених, які готуються до звільнення, розроблено благодійними організаціями «Free

Zone» та «Світло надії» за сприяння Департаменту з питань виконання кримінальних покарань. Курси передбачають перегляд таких тематичних фільмів, як «Дозвілля», «Житло», «Працевлаштування», «Стосунки», «Фінансова грамотність», «Хімічна залежність», «Гнів», «Перший день на волі» тощо.

Даний цикл є дієвим інструментом для зміни поведінки, підтримки

та допомоги засудженим, які готуються до звільнення. Курси сприяють формуванню у засуджених необхідних життєвих навичок для успішної ресоціалізації та адаптації в суспільстві, допомагають усвідомлювати важливість побудови позитивних планів і мотивують їх до якісних змін у житті.

Наш кор.

УСІ МИ ЗНАЄМО, ЩО ЗА БУДЬ-ЯКИЙ ЗЛОЧИН МАЄ БУТИ ПОКАРАННЯ. АЛЕ У БІЛЬШОСТІ ЛЮДЕЙ У СВІДОМОСТІ ВИРИНАЄ ЛИШЕ ОДИН ВАРІАНТ ПОКАРАННЯ – В'ЯЗНИЦЯ. ТА, НА ЖАЛЬ, НЕ ВСІ ЗАДУМУЮТЬСЯ, ЩО ІЗОЛЯЦІЯ ВІД СУСПІЛЬСТВА НЕ Є ВИРІШЕННЯМ ПРОБЛЕМИ. АДЖЕ ВІДБУВШИ СТРОК ЗА ТЮРЕМНИМИ МУРАМИ, ОСОБА, ЯКА ВЧИНИЛА ЗЛОЧИН, ПОВЕРНЕТЬСЯ НАЗАД У НАШУ ГРОМАДУ, ЗНОВУ БУДЕ НАШИМ СУСІДОМ І ХОДИТИМЕ ПОРУЧ З НАШИМИ ДІТЬМИ...

Загальновідомий факт – в'язниця не виправляє правопорушника. Більше того, перебуваючи тривалий час в ізоляції від суспільства, така особа втрачає соціальні зв'язки, навички самостійно вирішувати свої проблеми, після звільнення з установ виконання покарань не може працевлаштуватися, і як наслідок – вчиняє новий злочин. З точки зору психології також спостерігаються невідворотні процеси: людина потрапляє в кримінальний світ і зазнає негативного впливу. До того ж, у більшості засуджених виникає відчуття несправедливості по відношенню до них, а у частини – ще й бажання помсти за «вкрадені» роки волі.

Зважаючи на це, у багатьох європейських країнах ув'язнення розглядається як крайня міра покарання – виключно по відношенню до осіб, які становлять загрозу для життя і здоров'я інших людей і реабілітацію яких варто розпочинати в умовах тимчасової ізоляції. Такий підхід уже впроваджується і в Україні. Пробація України – найбільша пробація в Європі: підрозділи пробації функціонують в усіх адміністративно-територіальних одиницях (містах, районах), де є суди; щороку по обліку органів пробації проходить понад 100 тисяч осіб, а завдання пробації забезпечує понад 3,3 тисячі працівників.

Альтернативою тюремному ув'язненню є пробація. Це досить новий для України термін, який з'явився із прийняттям у 2015 році Закону України «Про пробацію». Метою пробації є забезпечення виконання покарань без позбавлення волі таким чином, аби мотивувати правопорушника до змін, і створити умови, за яких він буде жити, не вчиняючи нових злочинів. Таким чином пробація сприяє підвищенню безпеки в суспільстві шляхом попередження повторної злочинності.

Пробація не просто контролює поведінку правопорушників, залишених судом для відбування покарання у громаді, але й надає їм необхідну підтримку у вирішенні проблемних питань, а також сприяє позитивним змінам у ризикованій поведінці. В основі – індивідуальний підхід до кожної людини, аби за допомогою спеціальних так званих інструментів пробації виявити проблеми, які найімовірніше призвели до вчинення правопорушення, та розробити і реалізувати комплекс заходів, у тому числі соціально-виховного характеру, для їх усунення.

Правильно визначена проблема дає розуміння, чому людина так живе, з ким спілкується і чому вчинила злочин. Аби попередити подібну поведінку у майбутньому, треба докласти зусиль, аби змінити ситуацію нині. Іноді достатньо лише вказати людині на її проблеми, а іноді необхідно долучити державні та недержавні організації, установи й підрозділи та волонтерів пробації, аби підтримати й допомогти людині вибратися зі складних життєвих обставин.

«Пробація – це можливість для змін; шанс відбутися покарання без ізоляції від суспільства та довести громаді свою корисність, продемонструвати бажання жити без злочинів та посягань на чуже майно чи життя. Працівники пробації знають, як допомогти людині, аби вона розпочала нове щасливе правослужня-

не життя. Але тільки від людини в конфлікті з законом залежить, чи скористається вона цим шансом», – говорять у Бахмацькому районному секторі філії Державної установи «Центр пробації» в Чернігівській області.

Пробація в дії: погані думки та поведінка змінюються серед хороших людей

Нині 25-річна Марина, жителька Бахмачини, кілька років тому вчинила злочин у складі групи осіб. За проникнення у чуже помешкання та викрадення майна дівчина отримала реальний тюремний строк. Але суд врахував усі обставини життя дівчини та обставини вчинення злочину і змінив їй вирок у виді позбавлення волі терміном у 3 роки на звільнення від відбування покарання з випробуванням на один рік. Так Марина потрапила на пробацію. При цьому суд визначив умови відбування покарання в громаді, за порушення яких дівчина могла таки потрапити до в'язниці.

Уже перше знайомство Марини зі старшим інспектором Бахмацького підрозділу пробації Тетяною Мороз засвідчило, що молода дівчина «зламалася» під впливом сімейних проблем і не має навичок для самостійного прийняття рішення чи раціонального планування свого майбутнього.

...Дитинство Марини було «втоплене» у чарці матері та старшого брата, які зловживають алкоголем. Брат мав проблеми із законом, що в цій родині вважалося нормою. Жодних умов для про-

живання та відсутність виховання призвели до того, що матір позбавили батьківських прав. Марину віддали під опіку бабусі, з якою дівчина мешкає і нині.

Після закінчення школи дівчина вступила до Конотопського училища, де опанувала професію повара. Однак «вирвавшись» з родинного гнізда, дівчина не позбулася усталених у родині «звичайів» – усі свята та вечори в компанії друзів не обходилися без алкоголю. Так Марина потрапила до сумнівної компанії та втягнулася, як кажуть, у світ розпусти.

Зараз дівчина з сумом говорить про змарновані студентські роки, про постій-

оформлення головного документа, що посвідчує особу, виявилось завданням не з легких. Однак Тетяна Олегівна проявила наполегливість і допомогла «пришвидшити» в міграційній службі оформлення паспорта для Марини.

Щоразу при відвідуванні підрозділу пробації працівники пробації надавали дівчині психологічну допомогу, проводили бесіди на різні теми та вчили протистояти спокусам і злочинному впливу. У дружній атмосфері Марині пояснювали, як можна змінити життя, від чого варто відмовитись і що можна зробити вже зараз для того, аби було краще.

Інспектор пробації стала для дівчини не просто людиною у формі, яка контролює її, а справжнім другом і порадицею. Тетяна Мороз, як кажуть, знайшла ключик до підоблікової та мотивувала її до змін. Дівчина повністю відмовилася від вживання алкоголю та змінила коло спілкування.

Для вирішення питання щодо працевлаштування дівчини працівники пробації залучили Бахмацьку районну філію Чернігівського обласного центру зайнятості. Однак замість роботи Марина пішла... у декрет.

19 жовтня минулого року Марина стала мамою. Радості молодої жінки не було меж. Однак до частя у неї ще була далека дорога. Народивши синочка, вона «прописалась» у дитячому відділенні лікарні – через відсутність належних житлових умов для проживання немовляти соціальні служби не дозволяли лікарям випускати породіллю.

І тут знову втрутилась Тетяна Олегівна. Вона згуртувала усі соціальні служби та керівництво органу місцевого самоуправління, які допомогли облаштувати у помешканні бабусі Марини кімнату для дитини. У найкоротші терміни було виготовлено і свідоцтво про народження дитини, завдяки чому Марина згодом одержала відповідні державні виплати.

...У січні цього року закінчився випробувальний термін покарання. За поданням інспектора пробації вважається, що засуджена успішно відбула покарання без позбавлення волі та стала на шлях виправлення. Вона тепер не зобов'язана ходити до органу пробації. Але навіть нещодавно Марина завітала суди, аби поспілкуватися зі «своїм» інспектором Тетяною Мороз, розповісти про успіхи свого синочка і плани на життя.

Це лише одна історія. Але історія, яка вражає і захоплює водночас. Адже це – приклад того, як погані вчинки людей (правопорушників, засуджених) змінюються серед хороших людей і відповідальних працівників пробації. І хочеться, щоб таких історій було побільше.

На цьому прикладі переконалася, що робота служби пробації не проста, але ефективна і корисна для суспільства. Адже особи, які вчинили правопорушення, у першу чергу потребують допомоги, а не осуду та ізоляції.

Світлана КИРИЛЕНКО

На фото: старший інспектор Бахмацького підрозділу пробації Тетяна Мороз і Марина

■ ФОТОРЕПОРТАЖ

Тюрма №131:

Городоцький виправний центр

ВИПРАВНИЙ ЦЕНТР № 131 РОЗТАШОВАНИЙ У СЕЛІ ГОРОДОК ПОБЛИЗУ РІВНОГО. ТУТ ВІДБУВАЮТЬ ПОКАРАННЯ ПРИБЛИЗНО ТРИСТА ДВАДЦЯТЬ ЧОЛОВІКІВ. Є ДВІ КАТЕГОРІЇ ЗАСУДЖЕНИХ: ТІ, КОГО ПОЗБАВИЛИ ВОЛІ І КОМУ ЇЇ ОБМЕЖИЛИ. МИ ПОБАЧИЛИ, В ЯКИХ УМОВАХ ТУТ ЖИВУТЬ В'ЯЗНІ ТА ЧИМ ОСОБЛИВИЙ ЦЕЙ ЦЕНТР.

Начальник Городоцького виправного центру Віталій Гордіюк

Після прогулянки установою ми стояли на даху адмінбудівлі. З висоти добре видно велику територію закладу, людей, гуртожитки, периметр, а вдалині біліють фосфогіпсові терикони та хімічний завод.

Дорогою до пропускного пункту ми питаємо в начальника виправного центру, як на практиці відбувається обмеження волі. Він пояснює, що таких засуджених випускають за межі центру. Але перед тим їх вивчають, стежать за поведінкою і погоджують у Західному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції. Попри це бувало, що злочинці намагалися втекти.

— Це називається самовільне залишення меж виправного центру. В минулому році таких випадків не було. Останнього разу — позаминулого літа, — розповідає начальник Городоцького виправного центру Віталій Гордіюк.

На контрольно-пропускному пункті нам міряють температуру і дають рукавички. Розписуємось у журналі відвідувань та йдемо далі в супроводі начальника виправного центру та ще двох працівників.

Окрім начальника закладу нас супроводжували також ще один працівник і працівниця центру.

На контрольно-пропускному пункті

Питаємо чи були в центрі випадки захворювання на ковід.

— Серед персоналу були випадки. На даний момент таких немає хворих. Всі перехворіли, — каже начальник.

— Тут дільниця по виготовленню металевих виробів. Ми досить зараз тісно співпрацюємо з Городоцькою територі-

альною громадою. Вона дає нам багато замовлень. Зокрема зараз ми виготовляємо автобусні зупинки, — каже начальник.

Всередині установи засуджені працюють. Виготовляють бруківку, вироби з металу та дерева. За свою роботу отримують заробітну плату.

— Засуджені отримують гроші на депозитний рахунок. Крім того, в нас є такий нюанс, що в нас засуджені можуть мати при собі гроші. Тому ми їм виготовляємо через Укргазбанк банківські картки, в нас тут є термінал і так само в магазині є термінал. В'язні можуть користуватися як такими грошима, так і розрахуватися банківською картою. І можуть мати кошти на депозитних рахунках, — розповідає Віталій Гордіюк.

Йдемо у житлову зону установи. Спонтелічує нас те, що засуджені просто гуляють поруч із гуртожитками. Нам пояснюють, чому один гуртожиток огорожений, а інший ні.

— Ось ці два гуртожитки — до обмеження волі. Тут навіть огорожі ми такі поставили. Засуджені в межах центру пересуваються вільно. Немає таких обмежень, як в колонії, — каже начальник.

Засуджені до обмеження волі потрапляють сюди на пом'якшені умови відбування покарання з колоній. Серед них є вбивці, розбійники, крадії, гвалтівники. Наприклад, два роки з десятирічного терміну покарання за хорошу поведінку злочинець може відбувати тут і виходити у відпустку за периметр у вихідні дні.

На контрольно-пропускному пункті

Гуртожиток для засуджених

Кімнати

На ста вісімдесяти квадратних метрах сусідять приблизно сорок п'ять засуджених. Тут також планують ремонт із створенням кімнат на 6-8 ліжокмісць

Кімната для зберігання речей

Каша, капуста і ковбасна підлива

У другому гуртожитку живуть засуджені до позбавлення волі. Це сектор мінімального рівня безпеки, тому він локалізований огорожено.

Начальник центру розповідає, що тут засуджені мають право працювати за межами центру, якщо на це є відповідний висновок.

— Якщо ми вважаємо за можливе і вони своєю поведінкою, скажімо так, це доводять.

Також через півроку перебування в установі, якщо в засуджених є сім'я та офіційне житло, вони можуть жити із сім'єю, але приїздити відмічатися у центр. Або отримати щорічну відпустку на 14 днів поза межами установи.

Ремонт у житлових корпусах роблять самі засуджені. Другий поверх, кажуть, практично завершили. З одного боку — побутові кімнати для вмивання, зберігання речей, санвузол та кухня. По інший бік — житлові кімнати з телевізором у кожній.

На території установи також є лазня, яку засуджені обов'язково відвідують один раз на тиждень.

Керівник установи розповідає, що у гуртожитку до позбавлення волі проживає близько дев'яноста відсотків чоловіків, які ніколи не мали проблем із законом.

Більшість потрапила сюди через неумисні дорожньо-транспортні злочини із потерпілими — серйозно травмованими або загиблими.

Тернополянин Андрій Костів тут уже рік і сім місяців. Зараз у нього відкривається перша пільга і він може піти працювати на виправні роботи у школу, де працював до аварії завгоспом.

— На мою думку, було би краще, щоб за порушниками правил дорожнього руху за частинами 2 і 3 статті 276 Кримінального кодексу (*Порушення правил безпеки руху, що призвело до травмування середньої тяжкості, тяжкого, а також загибелі людей, — ред.*) більше опікувалася пробація, — вважає Андрій.

Пробація — це робота з правопорушниками без ізоляції їх від суспільства. Засуджений отримує психологічну, соціальну підтримку та допомогу від органів проба-

Через перевертання автомобіля пасажир Андрія Костіва загинув

ції, але залишається під постійним наглядом та контролем цієї служби.

Потрапити під пробацію мріє і 49-річний хмельничанин Андрій Посонський, який перебуває у центрі вже пів року. Він вважає, що не винен в аварії.

У вирок Андрія Посонського вказано, що він їхав на автомобілі з несправними гальмами, перетнув суцільну лінію та виїхав на зустрічну смугу. В результаті зіткнення двоє людей отримали перелом середньої складності, а двоє тяжкого ступеня — переломи кісток черепа. Але він може відсидіти не три присуджені роки, а вийти раніше.

Начальник центру пояснює про пільги на прикладі Андрія Посонського.

— Перша пільга з'являється після відбуття третини терміну. Це пом'якшення умов покарання. Здебільшого — це виправні роботи з відрхуванням 20% в дохід держави. Для цього необхідно йому отримати відповідні документи з якоїсь приватної фірми чи державної організації про те, що вона готова взяти його на роботу.

Друга пільга — це умовно дострокове звільнення. В ув'язненого Андрія Посонського воно можливе після відбуття половини терміну.

Йдемо в гуртожиток засуджених до обмеження волі. У ньому також планують ремонт, нові меблі та кімнати для прожи-

вання по шість-вісім людей. А поки на ста вісімдесяти квадратних метрах сусідять приблизно сорок п'ять засуджених. Наразі всі по роботах.

Час обіду. Йдемо у харчоблок. Вже в коридорі відчутний аромат свіжоспеченого хліба та чогось м'ясного. Нам пропонують одягти халат та чепчик.

Андрій Посонський каже, що в результаті ДТП, за яке його засудили, «всі живі-здорові», а він сидить. Хоча, насправді, в результаті цієї аварії, двоє людей тяжко травмовані і двоє — із середнім ступенем тяжкості

Засуджені до обмеження волі харчуються за власний кошт або можуть готувати собі їжу самі у гуртожитках.

У кухні пропонують спробувати обід. На перше картопляний суп зі шкварками, на друге ячмінна каша з вареною ковбасою, салат зі свіжої капусти й одна четверта частина свіжоспеченого буханця хліба.

Обід за майже чотирнадцять гривень видався смачним, свіжим та в міру соленим.

— Є якесь особливе меню на святкові дні?

— Буває таке. Там що в святкові дні ми додатково там даємо певні продукти.

— Що саме?

— Ну, це можуть бути солодощі, компоти, салати. На Великдень там паска відповідно, так само і крашані яйця.

Медичної частини у закладі немає, тому за потреби викликають швидку або їдуть у лікарні Рівненського району чи Рівного.

Начальник вважає, що відсутність медчастини — це проблема. Ще одна проблема — це наркозалежні.

— Є в нас непоодинокі випадки вилучення наркотичних засобів і, переважна більшість, при спробі доставки, тому що налагоджують канали доставки на територію установи.

Ми повернулись на КПП. У цій будівлі на другому поверсі розташовані кімнати довгострокових та короткострокових побачень.

Довгострокові побачення передбачені раз на місяць, а короткострокові без обмежень. Під час карантину їх немає, адже вони стали фінансово більш затратними.

— У зв'язку з карантинном для побачень потрібен ПЛР-тест людини, яка прибуває сюди, за дві доби до побачення. Ця ж людина має оплатити тест в'язню, з яким хоче побачитися і який буде виходити з побачення в 10-ти денний термін. Плюс він підлягає повній ізоляції після побачення, — розповідає начальник установи.

Начальник центру розповідає, що перед карантинном всі кошти за оплату кімнат для побачень витрачали на їх ремонт, дещо виділяли зі спеціального фонду. Як тільки побачень не стало — ремонт зупинився.

У цій установі ми не побачили сторожових веж, як у колонії, проте нагляд по периметру та у самому закладі ведеться безперервно. Кілька десятків камер на п'яти моніторах стежать за дотриманням режиму у Городецькому виправному центрі.

Ця установа видалася нам чимось середнім між в'язницею та маленькою автономною державою зі своїми правилами.

Дивно усвідомити, що ти проходиш поряд із ув'язненими, які відбувають покарання за злочини, але при цьому спокійно користуються мобільним зв'язком, інтернетом і працюють за межами установи.

Ольга ПІДГОРОДЕЦЬКА
Владислав МАРТИНЧУК

■ РОБОЧА ЗУСТРІЧ

Щодо боротьби з COVID

ЗАДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ ПИТАНЬ ЩОДО ЯКОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ТА НАЛЕЖНОЇ СПІВПРАЦІ В ЧАСТИНІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ЛЕТАЛЬНИХ ВИПАДКІВ СЕРЕД ЗАСУДЖЕНИХ ТА ОСІБ, УЗЯТИХ ПІД ВАРТУ, ТРИВАЮТЬ РОБОЧІ ЗУСТРІЧІ КЕРІВНИЦТВА ФІЛІЇ ЦОЗ ДКВС УКРАЇНИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.

Цими днями ЦОЗ ДКВС України в Полтавській області М.Шондолі та лікарі філії, які є кураторами медичних частин, провели робочі зустрічі з керівництвом установ: ДУ «Надержинщинська виправна колонія №65» – полковником внутрішньої служби М.Алексєєнком, ДУ «Крюковська виправна колонія №29» – полковником внутрішньої служби С.Довженком, ДУ «Божковська виправна колонія №16» – підполковником внутрішньої служби О.Бурмасом, та ДУ «Кременчуцька виховна колонія» – заступником начальника установи майором внутрішньої служби О.Удовичкою.

Крім того, в зв'язку з погіршення епідеміологічної ситуації в країні, та збільшенням кількості осіб, які захворіли на COVID-19, обговорювались питання дотримання вимог, які передбачені Планом протиепідемічних заходів щодо запобігання занесенню і поширенню в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах ДКВС України гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

В обговоренні взяли участь завідувачі Кременчуцької міської медичної частини, медичних частин №16 та №65, та фельдшер фельдшерського пункту №29.

Наш кор.

■ ВІЗИТИ

Керівник проінспектував Софіївську ВК № 45

Днями державну установу «Софіївська виправна колонія (№ 45)» з робочим візитом відвідав начальник Південно-Східного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції полковник внутрішньої служби Вадим Кірієнко.

В ході візиту було здійснено огляд усіх об'єктів установи, з'ясовані питання, що потребують вирішення, проведено аналіз умов тримання та дотримання прав засуджених, визначені потреби персоналу щодо ефективної діяльності установи. Перевірено стан вжитих установою заходів, спрямованих на унеможливлення поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19 серед засуджених та персоналу.

Вікторія ТРОФИМЕНКО

■ ФОТОФАКТ

З НАДЕРЖИНСЬКОЇ ВК №65 БУЛО ЗВІЛЬНЕНО ДВОХ ЗАСУДЖЕНИХ ПО КІНЦЮ СТРОКУ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ.

В умовах введеної з 15 квітня цього року у Полтавській області «червоної» зони карантину та часткової зупинки громадського транспорту, керівництвом установи було вирішено питання щодо доставки засуджених службовим транспортом до автовокзалу міста Полтави та подальшого їх направлення на міжміському транспорті до місця проживання.

Перед звільненням засуджених було забезпечено засобами індивідуального захисту, а також проведено інструктаж щодо дотримання протиепідемічних заходів в умовах карантину.

Всього з початку 2021 року з установи було звільнено 32 засуджених, з яких 22 по кінцю строку відбування покарання та 10 - умовно-достоково.

■ В УСТАНОВІ

Епідеміологічна ситуація у ВК № 119

ЗА ВЕСЬ ПЕРІОД 2020 РОКУ У ВК № 119 БУЛО ЗАРЕЄСТРОВАНО ДВА ВИПАДКИ COVID-19 (1 ПЕРСОНАЛ УСТАНОВИ, 1 МЕДИК). З МЕТОЮ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ОСЕРЕДКУ ЗАХВОРЮВАННЯ ПРОТИЕПІДЕМІЧНІ ЗАХОДИ ПРОВЕДЕНІ СВОЄЧАСНО, РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІНФЕКЦІЇ НЕ ВІДБУЛОСЯ.

З 7 квітня 2021 зареєстровано спалах захворювання на COVID-19 серед засуджених ДУ «Бориспільська виправна колонія (№ 119)». З моменту надходження інформації щодо захворювання на COVID-19 у першого хворого з числа засуджених в установі розпочаті протиепідемічні заходи направлені на локалізацію та ліквідацію осередку захворювання. Медична допомога забезпечується медичними працівниками медичної частини № 119 (у складі лікаря-інфекціоніста, лікаря-стоматолога, фельдшерів). Також залучено до надання медичної допомоги медичних працівників ЦОЗ ДКВС України та філії ЦОЗ ДКВС України в м. Києві та Київській області. Лікування хворих здійснюється під контролем лікаря-інфекціоніста ЦОЗ ДКВС України.

Станом на 13 квітня 2021 виявлено 44 хворих під час проведення опитування та тестування швидкими тестами на антиген SARS-CoV-2. Всі хворі госпіталізовані до стаціонару медичної частини, ізолювані.

42 хворих мають легкий перебіг хвороби, один хворий – середньої важкості (входить до групи ризику).

На жаль, один хворий з супутніми хронічними захворюваннями помер, остаточної причини смерті встановлюються. Хворому двічі викликала карета швидкої медичної допомоги. За висновками медичних працівників швидкої медичної допомоги засуджений госпіталізація

до закладу МОЗ України не потребував.

Контактні особи взяті під динамічне медичне спостереження з проведенням тестування швидкими тестами на антиген SARS-CoV-2. Всіх хворих госпіталізують до медичної частини.

Організація та проведення протиепідемічних заходів проводиться під контролем завідувача сектору превентивної медицини ЦОЗ ДКВС України.

В установі встановлено контроль за дотриманням маскового режиму, посилена насторога щодо хворих на COVID-19, як серед засуджених, так і серед персоналу, забезпечується своєчасне виявлення та ізоляція хворих, тестування контактних осіб швидкими тестами на антиген SARS-CoV-2. У відокремленій будівлі установи додатково розгорнуто ізолятор для хворих на 40 ліжок (наразі хворих не має). При необхідності передбачено розгортання ще одного ізолятора на 14 ліжок.

Медична частина забезпечена засобами індивідуального захисту органів дихання та шкіри, дезінфекційними засобами та антисептиками для рук. Наявний кисневий концентратор. Дезінфекція приміщень та протиепідемічні заходи проводяться в розширеному режимі.

За попереднім епідеміологічним розслідуванням встановлено: хворі з різних відділень установи. Перших хворий

звернувся за медичною допомогою 7 квітня 2021, через 3 доби після появи симптомів. Так, як хворий за 2 доби до появи симптомів захворювання та протягом (щонайменше) 10 днів виділяє вірус SARS-CoV-2 та є джерелом розповсюдження інфекції для оточуючих тому не своєчасне звернення за медичною допомогою з наступною ізоляцією слугувало інфікуванню інших засуджених. Один із контактних по першому хворому працював у майстерні установи, був інфікований вірусом SARS-CoV-2 та став джерелом зараження для засуджених з інших відділень установи.

Зі слів начальника установи наразі в установі реєструються випадки COVID-19 серед персоналу ДКВС. На жаль, лабораторним центром МОЗ України жодного екстреного повідомлення на адресу медичної частини не надходило. У зв'язку з відсутністю інформації щодо виявлення хворих на COVID-19 серед персоналу установи медичним працівникам ЦОЗ ДКВС України не було можливості своєчасно встановити коло контактних, їх ізоляцію та динамічне медичне спостереження.

Попередній епідеміологічний висновок: приховування встановлення діагнозу COVID-19 персоналом установи, нехтування дотримання маскового режиму, не своєчасне звернення за медичною допомогою призвело до спалаху захворювання серед засуджених.

Комплекс протиепідеміологічних заходів щодо локалізації та ліквідації спалаху проводиться. Епідеміологічне розслідування триває. Ситуація контрольована.

ЦОЗ ДКВС УКРАЇНИ

НАША МОВА КАЛИНОВА

Розвиваймо в собі мовне чуття!

ТЕПЕР НЕРІДКО ЧУЄМО ВІД КЕРІВНИКІВ УКРАЇНИ ТА ЇЇ СТОЛИЦІ ПРО ТЕ, ЩО КИЇВ МАЄ СТАТИ СТОЛИЦЕЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗРАЗКА. АБИ ТАКИМ СТАТИ, КИЇВ ЗА ФОРМОЮ І ЗМІСТОМ МАВ БИ ВІДПОВІДАТИ БАГАТЬОМ КРИТЕРІЯМ. ОДИН ІЗ НИХ ПОВ'ЯЗУЄТЬСЯ З МОВОЮ.

Відомо, що всі європейські столиці розмовляють мовою корінної титульної нації. Київ мовою корінної української нації розмовляє недостатньо, констатує філолог і публіцист Юрій Гнаткевич. Російщення України та її столиці здійснювала влада, і робила вона це не словом, а ділом, психологічно орієнтуючи на неї все суспільство, внаслідок чого серед населення, і насамперед молоді, сформувався стереотип зневаги до української мови. Хоч українською мовою в Україні володіють усі її громадяни за незначними винятками. Мається а увазі факт рецептивного або пасивного володіння мовою. Відомо ж бо, що є два рівні володіння мовою: рецептивний і репродуктивний. Рецептивно володіють українською мовою навіть російськомовні депутати. А від рецептивного (пасивного) до репродуктивного (активного) володіння – один крок. Є лише одна мова – практика в усному спілкуванні, в усних виступах. Українська мова є близькою до російської. Україна – не Прибалтика, де для російськомовного населення обидва рівні оволодіння місцевою мовою є доволі складною проблемою. У нас для багатьох російськомовних українська мова була їхньою рідною мовою в дитинстві, вони вчилися нею в школі, інколи користувалися нею і тепер. Дуже часто люди, зокрема службові особи, не послугують українською не тому, що її зовсім не знають, чи не люблять, а тому, що в них виробився певний психологічний стереотип. Нерідко такі особи не хочуть видаватися селянками, «білими воронами».

Широка пропаганда та роз'яснення наукових положень щодо проблем мовного спілкування й вивчення державної мови може значною мірою зменшити спротив «українізації українців». Наукою доведено, що продуктивність вивчення іншої мови залежить від трьох факторів: здібностей, мотивації та методики вивчення. Виявляється, що вирішальним чинником тут є мотив. Немає мотиву – не навчить мови найпрекрасніший викладач за найкращим підручником. Отже, переконливо заявляє мовознавець, будь-яка агітація матиме сенс лише тоді, коли в державі діятиме мотив чи система мотивів. Тільки мотив матиме вплив на державного чиновника. Без мотивів чиновник лише кепкуватиме з нас. Конституція для чиновника не мотив. Мотив для нього, як мінімум, – вказівка, як максимум – посада. Оскільки вказівки може давати лише начальство, то об'єктом нашого впливу й агітації мусять стати не пересічний обиватель і навіть не пересічний начальник, а високопосадовці. Отож чим вищий є начальник, тим сильнішим має бути наш агітаційний вплив на нього.

На переконання Ю.Ілленка, демократія – це недолугий жарт лінгвістів.

Демос – це народ, кратія – то влада. Влада народу – це нонсенс. Народ ніколи і ніде не володарював. Народ завжди був об'єктом володарювання. Тому коли кажуть слово «демократія», то кажуть, щоб приспати нашу свідомість, а потім обібрали нас до нитки.

Теперішня словесна зайвина, – переконливо заявляє мовознавець Ірина Фаріон у своїй монографії «Мовна норма», – не дає польоту цілій країні: за зайвими словами – порожнеча думок: **бесіди багато, а розуму мало**. Стислість не лише надає мові сили – вона творить простір для глибини думання і збуруює почуття. Майстер слова О.Гончар зауважив: «Роман, як ракета: десять зайвих грамів – і не полетить».

Через пресу, радіо, телебачення йдуть і закріплюються в мовній свідомості ненормативні словосполучення. Мова втрачала свою природну якість через засилля в ній багатьох загальних фраз, універсальних слів, штапованих висловів, наголошує доктор філологічних наук Олександра Сербенська. Про речі, які треба підтвердити ділом, говорили, що вони «в центрі уваги», будівельники не споруджували щось, а «стояли на трудовій вахті», постійно говорили про «певні успіхи», а боролися «за високі показники», «за виконання плану», «за знання»; навіть споконвічно мирну хліборобську працю перетворили на суцільну битву – «битва за врожай», «боротися за велике молоко», «битва за корм».

В останні десятиліття штучні комунікативні формули витіснили з ужитку природні. Бо хіба не природніше запитати: Який буде врожай? Якого врожаю сподіватися?, а не «Які види на врожай?». В українській мові слово «вид» має кілька значень: а) окрема галузь, різновид у ряді предметів, явищ: види мистецтва, письма, спорту, грибів, зброї, машин; синоніми – різновид, ґатунок, рід, сорт; б) уживаємо як граматичний термін: доконаний, недоконаний вид дієслова; в) у значенні обличчя: «нема вже колишньої безтурботності на виду».

Українське семантично близьке слово «вигляд» потрібно вживати в значенні «сукупність зовнішніх ознак». Тому фрази «У вигляді кари йому наказано переписати весь твір»; «У вигляді подарунка дістав голуба»; «Він зробив це для вигляду» звучать неприродно. Треба: «Кілька годин просидів над твором за кару; як подарунок; про людське око». Запам'ятаймо кілька українських фраз: «сделал вид» – «удав, що його це не стосується»; «и вида не подал» – «і знаку не подав»; «сделал для вида» – «про око»; «про людське око, про людські очі, для годиться»; «в виде опыта» – «на спробу, як спроба»; «в виде подарка» – «як подарунок»; «быть на виду» – «бути на видності, перед очима».

Українське слово «простити» вживається в значенні «відпустити комусь гріхи», «помилувати когось», рідше «вибачити комусь» і пов'язується з такими словами, як прощення, проща (де маємо закономірне чергування ст.-щ): «Прости і помилуй нас, Боже!», «Бог простить», «Прости мене, мій батечку!» Якщо скласти тематичний словник, то в нього ввійдуть слова гріх, грішити, покаятися, каяття, прощення, проща, битися в груди (у значенні «каятися», «просити прощення за гріхи») та ін.

У російській мові є близько звучні слова «простыть» і «простить, прощать», які вживаються у різних значеннях: **простыть** – застудитися; **простить, прощать** – простити, вибачити, пробачити. Отже, маємо випадковий збіг звуків у словах з різним значенням у двох мовах. Це так звані міжмовні омоніми. Якщо українець (чи українка) каже: «Я простила, маю високу температуру», то він (чи вона) втратив здатність відчувати значення слова, стає «глухим» до мови. Потрібно: «Я застудилася (простудилася)», «маю гарячку (високу температуру)».

Слово виборний стосується посади, наприклад, виборна посада, тобто людину не призначають, а вибирають. Це слово пов'язане з дієсловом вибирати. Виборчий – стосовний до виборів. Тому ми кажемо виборча кампанія, виборча дільниця, виборче право; тут ідеться про право людей обирати. Так написано в усіх словниках. Але часом словники роблять погану послугу, бо дають неправильний варіант, застерігає відомий мовознавець Олександр Пономарів. Якщо кампанія виборча, то має бути й передвиборча. У словниках дають передвиборна. Це неправильно. Треба вживати слово передвиборчий.

Плекання високої культури мови – це свідчення нашої любові і прив'язаності до рідного слова, поваги до свого народу та його багатовікових традицій. Кожна нація має берегти й розвивати мову як неповторне явище своєї культури. Кожна освічена людина повинна розвивати в собі мовне чуття, щоб уміти вибрати з кількох можливих варіантів найбільш точний, стилістично доречний і виразний, зазначено у «Словнику-довіднику з культури української мови».

Не слід зловживати словом «сторона». Ненормативними є сполучення: **по ліву сторону** (треба: ліворуч, з лівого боку), **з обох сторін** (треба: по обидва боки, обабіч), **залишатися в стороні** (треба: залишатися осторонь), **в сторону лісу** (треба: в напрямі лісу), **відкласти в сторону** (треба: відкласти вбік, набік), **з усіх сторін** (треба: звідусюди, звідусіль). Правильні словосполучення: сторони світу; рідна сторона; сторона квадрата; обходити стороною; слабка сторона.

Останнім часом чимало суперечок з приводу того, яку форму – рази чи рази – треба вживати з дробовими числівниками на позначення десяткових дробів, наголошує професор Катерина Горденська у книжці «Українське слово у вимірах сьогодення». Суперечки цілком

зрозумілі, адже орфографічні словники української мови іменник раз у формі родового відмінка однини, що, як відомо, є типовою іменниковою формою для дробових числівників, подають лише із закінченням -у незалежно від його значення. Це означає, що з дробовими числівниками треба було б уживати форму разу: збільшити в 7,5 **разу**, зменшити в 1,6 **разу**. Проте українськомовні наукові праці, довідники, підручники та інші видання, автори яких користувалися дробовими величинами, засвідчують уживання з дробовими числівниками форми раза. Використання цієї форми, очевидно, зумовлене тим, що іменники чоловічого роду II відміни з вимірювальною семантикою в родовому відмінку однини мають закінчення -а: не вистає одного метра і 3,5 метра, одного кілограма і 6,8 кілограма. Щоб уодноманітнити правопис іменників з дробовими числівниками на позначення десяткових дробів, Інститут української мови НАН України рекомендує вживати з цими числівниками форму раза: збільшити обсяг виробництва в 5,6 **раза**; знизити собівартість продукції в 3,8 **раза**. Форму разу залишити за часовим значенням цього іменника: **минулого разу, того разу**.

Іноді дехто каже: «перечень предметів» (замість «перелік предметів»), «золоті перстені» («золоті персні»), «точка пересікання ліній» («точка перетину ліній»), «перетурбації» («пертурбації»), «перехресток» («роздоріжжя, перехрестя»), «від облісіння та перхоті рекомендують рекомендувати мазь» («проти облісіння та лупи рекомендують мазь»), «період часу» («період»), «негативна печать» («негативний відбиток»), «свіже печення» («свіже печиво»), «пилинка в оці» («порошинка в оці»), «купили пирожене» («купили тістечко»), «одержав письмо» («одержав листа»), «питання честі» («справа честі»), «Південнобережжя Криму» («Південно-кримське узбережжя»), «Ви по якому питанню?» («Ви в якій справі?»), «півфабрикати» («напівфабрикати»), «підбірка листів читачів» («добірка листів читачів»), «підбір призовників до десантних військ» («відбір призовників до десантних військ», **підведення підсумків**) («підбиття підсумків»).

Марія ВОЛОЩАК,
зі Збірника мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів

■ ФОТОФАКТ

У державній установі «Кременчуцька виховна колонія» провели конкурс-буріме «Найкращий слоган про весну». Учні одинадцятих класів з захопленням зіграли в літературну гру, що полягає у створенні віршів на задані теми й на задану тему. Граючий бачить перед собою чотиривірш. Йому потрібно написати продовження вірша, дотримуючись заданої теми і ритму.

Під час гри підлітки згадали секрети віршування та вправлялись у мистецтві римунання. Автори найкращих поетичних творів отримали заохочувальні призи.

Гра мала на меті розвивати поетичні здібності, мислення і мовлення, пізнавальні інтереси, спостережливість учнів, а також виховувати любов до природи, до рідного краю, творів живопису, поезії, музики.

Наш кор.

■ СКАЖУТЬ ЖЕ ЛЮДИ!

Стефко! – кричить сусідка. – Ти чим своїх свиней годуєш?

– А тобі що до того?

– Та я також хочу так схуднути!...

* * *

– У нас, у лікарів, є усього два бажання. Перше – щоб бідні ніколи не хворіли, а друге – щоб багаті ніколи не одужували.

* * *

Прилетіли американці на місяць. Висадились. Дивляться, в кратері люди якісь сидять, постелена капа, цибулька, сало, первачок, збоку лежать клітчасті сумки... Здивований командир американського екіпажу підходить і запитує:

– Ви хто такі???

– Українці!

– А що ви ТУТ робите?

– Як що, на заробітки приїхали!

– НА МІСЯЦЬ???

– Та чого ж на місяць, на півроку мінімум!

* * *

1961 рік. Стоїть гуцул на полонині. Курить люльку. Враз біжить до нього внук і кричить:

– Діду, діду, москалі у космос полетіли!

Гуцул повільно вийняв люльку і спитав:

– Що, всі?

* * *

Дружини олігархів в ресторані. Одна говорить іншій:

– А мені мій вчора костюм школярки подарував. Не знаю, що й думати.

– А що тут думати? Звичайно, довчитися.

* * *

– Коли я помру, ти знову одружишся?

– Ні.

– Просто так будеш жити з жінкою?

– Блін, ти просто бабила мизинець!

* * *

Розмовляють дві літні сусідки:

– Відтоді як в сусідню квартиру в'їхали ці молодята, я перестала спати ночами.

– Що, такі темпераментні?

– Та ні ж, всю ніч вухо до стіни прикладаю — ну нічого не чути!

* * *

Насправді рідини в літак заборонено проносити для того, щоб не було довгих черг в туалет.

* * *

– Дайте мені, будь ласка, довідку про склад сім'ї.

– Вам куди.

– Та ні, мені просто самому цікаво.

■ ВПОЛЮВАВ КУМ ГУСАКА

Повернувся з полювання
Мисливець Кислиця –
З одного боку гусак,
З другого рушниця.

Сам побитий, у синцях,
Ще й дві гулі має.
– Звідки ти прийшов отак? –
Кум Іван питає.

– З полювання, – відказує
Невдаха-мисливець, –
Вполював от пернатого
Жінці на гостинець!

– А побитий сам чому? –
Іван поспитався. –
Може, тобі цього разу
Лютий звір попався?

– Та не винен тут гусак, –
Кум озвався з гиком, –
Та господар, бач, у нього
Виявився диким.

Петро Досужний

■ ЦІКАВЕ ПРО СВІТ

Найцікавіші факти про Ейфелеву вежу

25 ЖОВТНЯ 1889 РОКУ У ПАРИЖІ ЗАВЕРШЕНО БУДІВНИЦТВО ЕЙФЕЛЕВОЇ ВЕЖІ. СЬОГОДНІ ЦЕ ОДНА З НАЙБІЛЬШ ВІДОМИХ І ВІДВІДУВАНИХ ВИЗНАЧНИХ ПАМ'ЯТОК СВІТУ, ДО ТОГО Ж СПРАВЖНІЙ СИМВОЛ ФРАНЦУЗЬКОЇ СТОЛИЦІ. МИ ВИРІШИЛИ ПОДІЛИТИСЯ МАЛОВІДОМИМИ, АЛЕ ДУЖЕ ЦІКАВИМИ ФАКТАМИ ПРО ЦЮ ПРЕКРАСНУ СПОРУДУ.

В якості прототипу для побудови вежі послужила гомілкорова кістка. Інженер Густав Ейфель уважно її вивчав і застосував всі напрацювання природи в архітектурних цілях.

Ейфель не планував, що його споруда простоїть більше сотні років. Спочатку його проект будувався в пам'ять 100-річного ювілею Французької революції – як експонат для Всесвітньої виставки технологій та інженерії – вірніше, як вхідна арка на цю виставку. Через 20 років вежу мали розібрати.

На момент офіційного відкриття вежа стала найвищою будівлею в світі. Лише через 40 років це звання

побив хмарочос «Крайслер». Незважаючи на величезну висоту вежі, за час її будівництва розбився всього лише один робітник.

Вежа здається однотонною, але насправді вона пофарбована в 3 відтінку бронзи (від темного знизу до світлого нагорі). Ілюзія однотонності виникає за рахунок перспективи. Колір споруди оновлюють кожні 7 років, причому роблять це повністю в ручну.

Густав Ейфель увічнив у вежі імена 72 знаменитих французьких інженерів, вчених і математиків тих часів. Один час всі імена були зафарбовані, але потім знову відновлені.

Під час війни французи, навіть віддаючи німецьким окупантам місто, вирішили не допустити їх на верхівку вежі і вивели з ладу ліфти, щоб ті не змогли помилуватися видом полеглого міста.

Вежа була продана двічі, причому однією і тією же людиною – шахраєм Віктором Люстигом. У 1925 році він переконав двох різних людей взяти участь у фінансуванні будівництва вежі, адже місто більше не могло його підтримувати. Люстиг навіть наполягав на хабарі, щоб клієнт міг виграти престижний конкурс торгів міста. Отримавши гроші, шахрай зник, а через кілька років спробував повторити той же трюк, але вже невдало.

Якщо ви опублікуєте фото освітленої башти, ви порушите закон Франції. Ейфелеву вежу не можна фотографувати вночі. Щоб це зробити, потрібно отримати письмовий дозвіл у компанії SETE, яка займається обслуговуванням вежі. Об'єктом авторського права є не сама вежа, а її нічне освітлення.

Безліч зменшених копій Ейфелевої вежі розкидані по всьому світу. Свої вежі мають Лас-Вегас, Копенгаген, Гаунчжоу, Слобозія, Варна, В'єтнам і навіть місто Актау в Казахстані.

Юлія СЕРЕДА

■ ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

Закон і обов'язок

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №23071-12911ПР
від 27.12.2017 року

Засновник: державна установа
«Генеральна дирекція
Державної кримінально-виконавчої служби України»

Редактор: Людмила КРАВЧЕНКО

Адреса редакції:
04050, м.Київ-50, вул. Юрія Іллєнка, 81

Телефон: 481-05-33
e-mail: zio@kvs.gov.ua